

پدافند غیر عامل شهری در فضای مجازی

تألیف:

ایرج شریفی اسدی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پدافند غیرعامل شهری

در فضای مجازی

تالیف:

ایرج شریفی اسدی

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

سرشناسه: شریفی اسدی، ایرج، ۱۳۴۸-

عنوان و نام پدیدآور: پدافند غیرعامل شهری در فضای مجازی / تالیف ایرج شریفی اسدی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۴۷ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۶۳۹-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: دفاع غیر نظامی

Civil defense: موضوع

موضوع: فضای مجازی -- تدابیر ایمنی

Cyberspace -- Security measures: موضوع

رده بندی کنگره: UA۹۲۶

رده بندی دیویی: ۳۶۳/۳۵

شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۱۷۰۰۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز بخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir اینستاگرام: mojakpublication

عنوان: پدافند غیرعامل شهری در فضای مجازی

تالیف: ایرج شریفی اسدی

مشخصات ظاهری: ۱۴۷ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۲، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۲۲۷۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۶۳۹-۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق

چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب

بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

تقدیم به

مادرم

آنکه آفتاب مهرش در آستانه قلبم،

همچنان پابرجاست و هرگز غروب نخواهد کرد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش گفتار..... ۱۵

فصل اول: کلیات ۱۷

۱-۱ مقدمه ۱۷

۲-۱ تشریح موضوع کتاب ۱۹

۳-۱ اهمیت موضوع کتاب ۲۰

۴-۱ تعریف فضای مجازی ۲۱

۵-۱ تعریف فضای سایبری ۲۲

۶-۱ تعریف اینترنت ۲۲

۷-۱ تعریف خانواده ۲۲

۸-۱ تعریف فرهنگ ۲۲

۹-۱ تعریف کنشوری خانواده ۲۳

فصل دوم: فضای مجازی ۲۵

۱-۲ خانواده ۲۵

۲-۲ فضای مجازی ۲۶

۳-۲ فرهنگ مجازی ۲۷

۴-۲ پدیده‌های جدید در فضای مجازی ۲۸

۱-۴-۲ سایبرفیمینسم ۲۸

۲-۴-۲ قدرت مجازی ۲۹

- ۲۹-۴-۳ سایر پانک ۲۹
- ۲۹-۴-۴ روابط مجازی ۲۹
- ۳۰-۴-۵ سایبورگ ۳۰
- ۳۰-۴-۶ کافه مجازی ۳۰
- ۳۰-۴-۷ دموکراسی سایبر ۳۰
- ۳۰-۴-۸ سایبر درام ۳۰
- ۳۰-۴-۹ اعتیاد اینترنتی ۳۰
- ۳۱-۴-۱۰ افسردگی اینترنتی ۳۱
- ۳۱-۴-۱۱ قماربازی اینترنتی ۳۱
- ۳۱-۵ ویژگی‌های روانشناختی فضای مجازی ۳۱
- ۳۳-۶ انعکاس تغییرات معاصر در نظریه پردازی در ارتباطات ۳۳
- ۳۶-۷ کاربرد نظریه‌های موجود در حوزه ارتباطات مجازی ۳۶
- ۳۶-۸ مروری بر زمینه‌های تاثیر فضای مجازی بر نظریه‌های ارتباطات ۳۶
- ۳۷-۹ برجسته سازی ۳۷
- ۳۹-۱۰ استفاده و خشنودی ۳۹
- ۴۱-۱۱ اشاعه نوآوری‌ها ۴۱
- ۴۱-۱۲ شکاف آگاهی ۴۱

فصل سوم: آسیب‌های اجتماعی فضای مجازی ۴۳

- ۴۳-۱ اعتیاد اینترنتی ۴۳
- ۴۴-۲ بحران هویت و اختلال در شکل‌گیری شخصیت ۴۴
- ۴۵-۳ تعارض ارزش‌ها ۴۵
- ۴۶-۴ گسترش ارتباطات نامتعارف میان جوانان ۴۶
- ۴۶-۵ شکاف نسل‌ها ۴۶
- ۴۷-۶ سوء استفاده جنسی ۴۷

- ۳-۷ انزوای اجتماعی ۴۷
- ۳-۸ ارزیابی تأثیرات اجتماعی فضای مجازی ۴۸
- ۳-۹ تغییر نقش‌های اجتماعی ۵۰
- ۳-۱۰ تغییر در اوقات فراغت ۵۰
- ۳-۱۱ شکل‌گیری خرده فرهنگ‌های مختلف ۵۲
- ۳-۱۲ ابعاد سیاسی ۵۳
- ۳-۱۳ ابعاد فرهنگی ۵۴
- ۳-۱۴ آسیب‌های ناشی از استفاده نادرست و کنترل نشده از اینترنت ۵۵

فصل چهارم: آسیب‌های اینترنت و تلفن همراه ۵۷

- ۴-۱ مهم‌ترین آسیب‌های اینترنت ۵۷
- ۴-۲ انواع آسیب‌های ناشی از اینترنت ۵۷
- ۴-۳ آسیب‌های اجتماعی ناشی از اینترنت ۵۸
- ۴-۴ سوق دادن جوانان به سوء استفاده از وبلاگ‌ها و وب سایت‌های اینترنتی ۵۸
- ۴-۵ سوء استفاده از چت روم اینترنت ۵۸
- ۴-۶ سوء استفاده از پروفایل‌ها و سایت‌های دوست‌یابی ۵۹
- ۴-۷ آسیب‌های سوء استفاده از اطلاعات داخل رایانه‌های خصوصی مردم ۵۹
- ۴-۸ آسیب‌های ناشی از سوء استفاده از پست الکترونیک (ایمیل) ۶۰
- ۴-۹ آسیب‌های ناشی از سوء استفاده از بازی‌های رایانه‌ای ۶۰
- ۴-۱۰ آسیب‌های ناشی از سوء استفاده از امکانات گروه‌های اینترنتی ۶۰
- ۴-۱۱ آسیب‌های اجتماعی ناشی از ماهیت و طبیعت ویژه اینترنت ۶۰
- ۴-۱۱-۱ اعتیاد اینترنتی ۶۰
- ۴-۱۱-۲ مصنوعی شدن ارتباطات و از بین رفتن روابط صحیح اجتماعی ۶۱
- ۴-۱۱-۳ تضعیف نهاد خانواده و صله ارحام ۶۱
- ۴-۱۱-۴ بی‌هویتی و بحران هویت ۶۱

- ۶۲..... ۵-۱۱-۴ جرأت و جسارت ارتکاب جرم به خاطر ناشناخته بودن در محیط
- ۶۲..... ۱۲-۴ آسیب‌های اجتماعی - خانوادگی اینترنت
- ۶۲..... ۱-۱۲-۴ افسردگی و انزوا
- ۶۲..... ۲-۱۲-۴ بازدارنده‌ی زدایی
- ۶۳..... ۳-۱۲-۴ بحران هویت و اخلاق در شکل‌گیری شخصیت
- ۶۴..... ۴-۱۲-۴ اعتیاد مجازی
- ۶۶..... ۵-۱۲-۴ انحرافات اخلاقی و جنسی
- ۶۶..... ۱۳-۴ پیامدهای منفی شبکه‌های اجتماعی
- ۶۶..... ۱-۱۳-۴ شکل‌گیری و ترویج سریع شایعات و اخبار کذب
- ۶۷..... ۲-۱۳-۴ تبلیغات ضد دینی و القای شبهات
- ۶۷..... ۳-۱۳-۴ نقض حریم خصوصی افراد
- ۶۷..... ۴-۱۳-۴ انزوا و دور ماندن از محیط‌های واقعی اجتماع
- ۶۸..... ۵-۱۳-۴ تأثیرات منفی رفتاری
- ۶۹..... ۱۴-۴ آسیب‌های تلفن همراه
- ۶۹..... ۱-۱۴-۴ کم‌رنگ کردن ارزش‌های اسلامی و اخلاقی
- ۷۰..... ۲-۱۴-۴ از بین رفتن حریم خصوصی
- ۷۰..... ۳-۱۴-۴ به مخاطره افتادن سلامت اجتماعی، فرهنگی و روانی جامعه
- ۷۱..... ۴-۱۴-۴ به خطر افتادن هویت ملی
- ۷۱..... ۵-۱۴-۴ پخش شایعات
- ۷۲..... ۶-۱۴-۴ دستیابی به اطلاعات
- ۷۳..... ۷-۱۴-۴ کپی سیم کارت
- ۷۳..... ۸-۱۴-۴ تصادفات و حوادث ناشی از استفاده راننده از تلفن همراه
- ۷۳..... ۹-۱۴-۴ بوجود آوردن اختلالات ذهنی
- ۷۴..... ۱۰-۱۴-۴ اعتیاد به تلفن همراه
- ۷۴..... ۱۱-۱۴-۴ کاهش مهارت‌های ارتباطی

۷۵.....۱۲-۱۴-۴ حاکم کردن ادبیات غیر متعارف بر جامعه

۷۵.....۱۳-۱۴-۴ تهدید سلامت انسان در اثر استفاده زیاد از تلفن همراه

فصل پنجم: الزامات فرهنگی پدافند غیرعامل شهری ۷۷

۷۷.....۱-۵ ارزش‌ها و اصول اساسی حاکم بر نظام پدافند غیرعامل کشور

۷۸.....۲-۵ اصول پدافند غیرعامل

۷۹.....۳-۵ اهداف پدافند غیرعامل

۸۰.....۴-۵ رسالت؛ مأموریت و چشم انداز کمیته دفاع غیرعامل

فصل ششم: سند راهبردی پدافند سایبری کشور ۸۵

۸۵.....۱-۶ مقدمه

۸۶.....۲-۶ اسناد بالا دستی

۸۷.....۳-۶ قلمرو سند

۸۷.....۴-۶ سناریوهای جنگ سایبری

۸۸.....۵-۶ ارزش‌های اساسی حاکم بر حوزه پدافند سایبری کشور

۸۸.....۱-۵-۶ خودباوری و خوداتکایی

۸۸.....۲-۵-۶ اعتماد سازی، اطمینان بخشی

۸۹.....۳-۵-۶ نوآوری و خلاقیت

۸۹.....۴-۵-۶ ارزش‌های والای انسانی - اسلامی

۸۹.....۵-۵-۶ نفی سلطه دشمن بر فضای سایبری

۹۰.....۶-۶ اصول حاکم بر حوزه پدافند سایبری کشور

۹۰.....۱-۶-۶ مصون سازی و پایداری فضای سایبر کشور

۹۰.....۲-۶-۶ وحدت فرماندهی پدافند سایبری کشور

۹۰.....۳-۶-۶ دفاع بومی، همه جانبه و بازدارنده

۹۱.....۴-۶-۶ هوشمندی در دفاع

- ۹۱-۶-۵ روز آمدی و آینده نگری ۹۱
- ۹۱-۶-۶ کاهش آسیب پذیری سایبری ۹۱
- ۹۱-۶-۷ حفظ تداوم کارکرد سامانه‌های سایبری ۹۱
- ۹۲-۶-۸ آمادگی و پایداری ۹۲
- ۹۲-۶-۹ حفظ و صیانت از سرمایه‌های سایبری ۹۲
- ۹۲-۶-۱۰ پیش دستی در شناخت تهدیدات ۹۲
- ۹۲-۶-۱۱ اقتصادی سازی ۹۲
- ۹۳-۶-۱۲ اشراف اطلاعاتی در فضای سایبری کشور ۹۳
- ۹۳-۶-۱۳ دانش و فناوری بومی و مدیریت آن ۹۳
- ۹۳-۶-۱۴ نفوذ ناپذیری و اقتدار ۹۳
- ۹۳-۶-۱۵ بهداشت سایبری ۹۳
- ۹۴-۶-۱۶ رعایت قوانین بین‌المللی ۹۴
- ۹۴-۶-۱۷ بی‌اعتمادی به محصولات خارجی ۹۴
- ۹۴-۶-۷ بیانیه رسالت پدافند سایبری کشور ۹۴
- ۹۵-۶-۸ بیانیه مأموریت پدافند سایبری کشور ۹۵
- ۹۵-۶-۹ مأموریت پدافند سایبری کشور ۹۵
- ۹۶-۶-۱۰ چشم انداز پدافند سایبری کشور ۹۶
- ۹۸-۶-۱۱ اهداف کلان در افق چشم انداز پدافند سایبری کشور ۹۸
- ۹۹-۶-۱۲ موضوعات اساسی راهبردی پدافند سایبری کشور ۹۹
- ۱۰۰-۶-۱۳ ارزیابی عوامل محیطی پدافند سایبری کشور ۱۰۰
- ۱۰۰-۶-۱۳-۱ قوت‌ها ۱۰۰
- ۱۰۱-۶-۱۳-۲ ضعف‌ها ۱۰۱
- ۱۰۱-۶-۱۳-۳ تهدیدات ۱۰۱
- ۱۰۲-۶-۱۳-۴ فرصت‌ها ۱۰۲
- ۱۰۲-۶-۱۴ راهبردهای نظام پدافند سایبری کشور ۱۰۲

فصل هفتم: آسیب‌های فضای مجازی بر خانواده ۱۰۵

- ۱-۷ راهکارهایی برای ایمنی از آسیب‌های فضای مجازی ۱۰۵
- ۱-۱-۷ آموزش مهارت‌های لازم به نسل جوان ۱۰۵
- ۲-۱-۷ همراهی خانواده با فرزندان ۱۰۵
- ۳-۱-۷ ایجاد فضای صمیمی در خانواده ۱۰۶
- ۴-۱-۷ ایجاد رابطه اعتماد بین والدین و فرزندان ۱۰۷
- ۵-۱-۷ نشان دادن روابط فضای مجازی به فضای واقعی ۱۰۷
- ۶-۱-۷ پرهیز از وبگردی‌های بی‌هدف ۱۰۸
- ۷-۱-۷ مطرح نکردن اسرار خانوادگی و مشکلات زندگی خود در فضای مجازی ۱۰۸
- ۸-۱-۷ عدم انتشار اطلاعات شخصی و خانوادگی ۱۰۹
- ۹-۱-۷ نقش خانواده در رویارویی با آسیب‌های اجتماعی جنگ نرم ۱۱۰
- ۲-۷ اهمیت و جایگاه خانواده ۱۱۰
- ۳-۷ خانواده و آسیب‌های اجتماعی ۱۱۱
- ۴-۷ مراکز دخیل یا ذی نفوذ در حل مسائل ۱۱۲
- ۵-۷ مصاحبه با صاحب‌نظران ۱۱۴
- ۶-۷ جمع‌بندی از منظر مطالعات کتابخانه‌ای ۱۲۱
- ۷-۷ جمع‌بندی از منظر مصاحبه شونده‌ها ۱۲۲

فصل هشتم: مطالعه موردی ۱۲۵

- ۱-۸ جامعه آماری ۱۲۵
- ۲-۸ مشخصات جمعیت شناختی ۱۲۵
- ۳-۸ تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها ۱۲۶
- ۴-۸ تجزیه و تحلیل داده‌های پرسشنامه‌ها ۱۲۹

فصل نهم: جمع‌بندی ۱۳۷

۱۳۷ ۱-۹ نتیجه گیری

۱۴۱ ۲-۹ پیشنهادها

۱۴۳ منابع

۱۴۳ منابع فارسی

۱۴۵ منابع انگلیسی

۱۴۶ سایتها

پیش‌گفتار

از زمانی که فضای مجازی وارد فضای زندگی انسان شده تا به امروز، برخلاف تمام محاسن و مزایای آن، یک‌سری دغدغه‌ها و نگرانی‌هایی را بر خانواده‌ها تحمیل نموده است. به دلیل ویژگی‌های خاص فضای مجازی و نو بودن این پدیده، بسیاری از والدین فرصت، امکان و یا توان کافی برای شناخت دقیق این فضا و کاربردهای آن را به دست نیاورده‌اند. گسترش فضای مجازی در حوزه رابطه فرزندان و والدین نیز تغییراتی بوجود آورده است که از جمله آن به کاهش نقش خانواده به عنوان مرجع، کاهش ارتباط والدین با فرزند، شکاف نسلی به دلیل رشد فناوری، از بین رفتن حریم بین فرزندان و والدین و ایستادن در برابر یکی از والدین یا هر دو، ناپایداری ازدواج‌ها، تغییر الگوی همسرگزینی، نداشتن مهارت‌هایی برای ازدواج، افزایش روابط دختر و پسر در زمان نامزدی بدون عقد، تمایل به دریافت مهریه‌های سنگین، بالا رفتن سن ازدواج و افزایش تنوع‌طلبی جنسی مردان، کاهش آموزه‌های دینی در خانواده، دوری خانواده از شریعت، کم‌رنگ‌شدن حریم‌های دینی در روابط خانوادگی و ... می‌توان اشاره کرد.

هدف از تالیف کتاب حاضر، شناسایی الزامات پ.غ.ع در کاهش آسیب‌های فضای مجازی بر کنش فرهنگی خانواده است و مولف در تالیف این کتاب به دنبال پاسخ به این سوال است که: «آسیب‌های مجازی بر کنش فرهنگی خانواده چیست و چگونه می‌توان با استفاده از الزامات پ.غ.ع از تأثیرات زیانبار آن پیشگیری نمود؟».

در راستای شناسایی عوامل مؤثر مطرح شده در موضوع، اقدام به انجام، فیش برداری از اسناد و مدارک، مصاحبه با متخصصین جامعه‌شناسی گردید و سپس شاخصه‌های احصا شده از طریق پرسشنامه مورد آزمون قرار گرفت. جامعه آماری از اعضای دارای تخصص در حوزه ارتباطات و خانواده و آشنایی با مباحث جامعه‌شناسی که آگاه در امر موضوع کتاب و دارای تحصیلات حداقل کارشناسی ارشد بوده، انتخاب شده‌اند که تعداد آن بالغ بر ۹۴ نفر است. یافته‌های کتاب حاضر نشان

می دهد: الزامات پ.غ.ع در کاهش آسیب‌های فضای مجازی برکنش فرهنگی خانواده، عبارت است از: «نهاده‌سازی فرهنگ تمسک به قرآن و عترت و «تبیین، ترویج، تقویت و ساماندهی شعائر الهی، نمادها و آیین‌های اسلامی ایرانی»، انسجام بخشی و تقویت مشارکت فراگیر و نظام‌مند نهاد خانواده، ارتقای نظام تعلیم و تربیت در سازمان‌های اجتماعی و اداری و سایر نهادهای مرتبط، قانون‌گرایی، احساس امنیت عمومی، ظرفیت‌سازی و فرهنگ‌سازی برای رفع موانع فرهنگی، ایجاد خودکنترلی و خودایمنی در فرزندان، پیش‌دستی در شناخت تهدیدات، آشنایی فرزندان با خطرات جسمانی، اخلاقی و رفتاری، مدیریت استفاده از برنامه‌ها متناسب با شرایط سنی، تقویت نهاد خانواده و ترویج صله ارحام، فیلترینگ برنامه‌ها و سایت‌های ناهنجار، تقویت مبانی ارزشی، اخلاقی و دینی فرزندان».

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: کلیات

فصل دوم: فضای مجازی

فصل سوم: آسیب‌های اجتماعی فضای مجازی

فصل چهارم: آسیب‌های اینترنت و تلفن همراه

فصل پنجم: الزامات فرهنگی پدافند غیرعامل شهری

فصل ششم: سند راهبردی پدافند سایبری کشور

فصل هفتم: آسیب‌های فضای مجازی بر خانواده

فصل هشتم: مطالعه موردی

فصل نهم: جمع‌بندی

در پایان، بر خود لازم می‌دانم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده‌سازی این کتاب من را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

ایرج شریفی اسدی

زمستان ۱۴۰۲

Urban Passive Defense in Cyber Space

Iraj Sharifi Asadi

از زمانی که فضای مجازی وارد فضای زندگی انسان شده تا به امروز، برخلاف تمام محاسن و مزایای آن، یکسری دغدغه‌ها و نگرانی‌هایی را بر خانواده‌ها تحمیل نموده است. به دلیل ویژگی‌های خاص فضای مجازی و نو بودن این پدیده، بسیاری از والدین فرصت، امکان و یا توان کافی برای شناخت دقیق این فضا و کاربردهای آن را به دست نیاورده‌اند. گسترش فضای مجازی در حوزه رابطه فرزندان و والدین نیز تغییراتی بوجود آورده است که از جمله آن به کاهش نقش خانواده به عنوان مرجع، کاهش ارتباط والدین با فرزند، شکاف نسلی به دلیل رشد فناوری، از بین رفتن حریم بین فرزندان و والدین و ایستادن در برابر یکی از والدین یا هر دو، ناپایداری ازدواج‌ها، تغییر الگوی همسرگزینی، نداشتن مهارت‌هایی برای ازدواج، افزایش روابط دختر و پسر در زمان نامزدی بدون عقد، تمایل به دریافت مهریه‌های سنگین، بالا رفتن سن ازدواج و افزایش تنوع‌طلبی جنسی مردان، کاهش آموزه های دینی در خانواده، دوری خانواده از شریعت، کم‌رنگ‌شدن حریم‌های دینی در روابط خانوادگی و ... می‌توان اشاره کرد.

ISBN : 978-600-994-639-6

